JOZUA 5:1-12

Geliefde gemeente van onze Here Jezus Christus!

Inspectie..., inspecteren... 't Is waar, die woorden komen we ook wel buiten het soldatenleven tegen. Maar vaak hebben ze toch een militaire klank. En daar zou ik vandaag bij willen aanhaken, nu ik tot u spreken ga over Jozua 5:1-12. Dus over Israëls inspectie te Gilgal. Want dat is de bedoeling van dit Schriftgedeelte. U ziet dat onmiddellijk wanneer u let op wat vlak hierop volgt: Jozua 6; de geschiedenis van de val van Jericho. Maar daar gaat nog aan vooraf de geschiedenis van de verschijning van de Engel des HEREN, Dezelfde die wij nu kennen als de Christus, aan Jozua. Die Engel des HEREN zal als Hoofd van Gods legerscharen straks de leiding hebben. Nu, wat is de plicht van een leger dat zich gereedmaakt tot de strijd? Dat moet zich eerst aan een grondige inspectie door zijn superieuren onderwerpen. Zo moet het zich op de strijd voorbereiden. Nu, over zó'n voorbereiding spreekt nu ons Schriftdeel van vandaag. Een zeer merkwaardige voorbereiding! Het was met Israël immers helemaal niet in orde? Daartoe behoorde namelijk een bepaald aantal mannen die nog onbesneden waren, dus net als de heidenen. En moest zó'n leger nu tegen heidenen optrekken? Dus die achterstand moest eerst ingehaald worden. Alleen maar, dat was zo eenvoudig niet! Die besnijdenis was een nare operatie aan een man, die hem weerloos maakte. Welke generaal voert nu zijn leger het land van de vijand binnen, en maakt dan eerst zijn eigen leger weerloos? Toch is dat gebeurd! Wàt een Godsvertrouwen! Zó is Israël op de komende dingen voorbereid. God stààt erop, dat wij Hem vertrouwen.

Ik vestig uw aandacht op het volgende. We zien hier:

ten eerste: hoe Israël door Gods hand machtig beschermd is;
ten tweede: hoe Israël door Gods hand grootmoedig gerehabiliteerd is,
ten derde : hoe Israël door God gezegend is.

Punt één.

Ons Schriftdeel voor vandaag is niet moeilijk, tenminste om er de voornaamste bedoeling van te begrijpen. Die heb ik al genoemd. En u hebt de betekenis voor onszelf natuurlijk ook allang vastgesteld. Een christen die zich in zijn partikuliere leven zelf ónchristelijk gedraagt, als een ongedoopte, moet maar oppassen dat de ongelovigen niet tegen hem zeggen: "Man, steek jij eerst maar eens je hand in eigen boezem!". Israël zou straks de strijd moeten opnemen tegen de heidenen. In die strijd zou God vooropgaan. Straks zou Hij aan Jozua verschijnen onder de muren van Jericho. Gód! Nauwkeuriger gezegd: de Zóón van God! Die als Engel des HEREN zal neerdalen en Israëls legerscharen tot de overwinning zal leiden. Die Engel des HEREN kennen wij nu als Dezelfde die later blijvend ons menselijk vlees en bloed heeft aangenomen, en daardoor onze Here Jezus Christus geworden is. Daarover nu vandaag niet verder; daarover een volgend maal.

Van die Engel des HEREN zou Israël dan straks het leger zijn; het instrument waarvan Hij zich zou bedienen als van Gods heilige zwaard, als van een volwaardig bondgenoot van God. Maar ach, ís Israël dat wel? Dat is het niet! Het leger van Israël is zelf -tenminste gedeeltelijk- heidens. Het is zelf -gedeeltelijk- onbesneden. Wij zouden vandaag zeggen: ongedoopt. En van zó'n leger wenst God zich natuurlijk niet te bedienen! Vanwege die onbesneden soldaten die zich onder de Israëlieten bevinden is heel dat leger tegenover God besmet; is het voor Hem een onbruikbaar instrument. We zullen het nu nog niet hebben over de vraag, hoe dat dan kwam dat er zoveel mannen onbesneden waren gebleven in Israël. Dat is niet zo'n erg gemakkelijke vraag. Maar daarover straks bij "ten tweede". We constateren voorloping alleen het feit van Israëls ernstige manko tegenover God. En we constateren nu alleen nog maar het feit dat het eerste bevel dat God aan Jozua gaf zodra Israël de Jordaan was gepasseerd en het beloofde land had betreden, aldus luidde: "Ge moet eerst die achterstand inhalen; ge moet eerst aan al die onbesneden gebleven mannen de besnijdenis voltrekken!"

We denken ons dat eens even in. Een voorbeeld uit de geschiedenis.

We herinneren ons allemaal wel op welke listige manier twee zoons van vader Jacob, Simeon en Levi, indertijd alle mannen van Sichem hebben vermoord; Genesis 34. Ze hebben die mannen er eerst toe overgehaald zich ook te laten besnijden, zoals Simeon en Levi zelf ook waren. En toen die mannen dat gedaan hadden en daar weerloos van de pijn en de koorts terneerlagen, hebben zij ze afgemaakt. Nu heeft God aan Jozua de eis gesteld dat eerst alle onbesneden mannen in Israël alsnog de besnijdenis zouden ondergaan. We denken ons dat even in! We zien in onze gedachten de legerplaats van Israël inliggen tussen Gilgal en Jericho, op een afstand van slechts een paar kilometer. Jericho, een stad die een sleutelpositie innam. En een geduchte, getuige vandaag nog de ruïnes van haar muren. Geen sprake van, dat de bevolking van zo'n stad zich zonder slag of stoot zou overgeven! Ze heeft dat dan ook niet gedaan. Hoe had men al niet geprobeerd de twee spionnen die bij Rachab in huis waren geweest, in handen te krijgen! Hoe heeft men ze niet achterna gejaagd! Nee, die mensen gaven hun stad zomaar niet cadeau! "Ze hadden moeten weten van die besnijdenis van zoveel krachtige jonge mannen", zo denken wij nu. En als we niet vast en zeker wisten dat die besnijdenis door Jozua gearrangeerd is op Gods eigen uitdrukkelijke bevel, dan zouden we hoofdschuddend uitroepen: "Roekeloos! Roekeloos! Onverantwoordelijk!".

Maar nu de aanhef van Jozua 5. Die legt ons het zwijgen op. Nee, wie de eerste twee verzen van Jozua 5 niet over het hoofd ziet, durft zó niet meer te spreken. Rachab had al gezegd: "Wij hier zijn allemaal verlamd van schrik!" Dat was al geweest vóór de overtocht over de Jordaan. Maar nu, nà die overtocht, nu hebben alle inwoners van Kanaän helemààl alle moed verloren. Hun hart is versmolten! Waardoor? Wie had dat veroorzaakt? God! Dat had God al 40 jaar geleden op Horeb beloofd. "Trek maar gerust op, dan zal Ik Mijn schrik voor u uitzenden!" Míjn schrik! Maar u weet, dat is toen niet geloofd. Tenminste... door de meesten niet. En vandaar die 40 strafjaren. Maar er waren uitzonderingen; onder anderen Kaleb en Jozua. Die hebben God toen wel vertrouwd. En dat heeft Jozua nu volgehouden, tot vandaag toe. Vandaar vandaag zijn gehoorzaamheid aan dat schijnbaar onverantwoordelijke Goddelijke bevel: die besnijdenis inhalen! Nee, noemen we dat toch vooral geen roekeloosheid, maar noemen we dat toch gelóóf, Godsvertrouwen. Daar blijft het toch ook voor ons maar op aankomen, willen we de beloofde erfenis binnengaan. Buigen! Psalm 23: "Al ging ik ook door een dal der schaduwen des doods, ik zou geen kwaad vrezen, want Gij, Here Jezus, zijt met mij; Uw stok en Uw staf vertroosten mij." En psalm 91: "Die in de schuilplaats des Allerhoogsten is gezeten, die zal vernachten in de schaduw des Almachtigen."

Ziehier dus dat eerste: hoe trouw Gods hand toen dat machteloze leger beschermd heeft. Jozua heeft onvoorwaardelijk gehoorzaamd. En God gaf hem daar ook alle kans voor. God beschermde Zijn onmachtige weerloze volk door Zijn schrik.

Ten tweede.

Dus nu het tweede. Hoe grootmoedig toen Gods hand dat volk Israël verheven heeft, gerehabiliteerd heeft. Hiermee kom ik tot de vraag waarvan ik daareven al zei dat die niet zo gemakkelijk was, namelijk de vraag: hoe dat dan kwam dat er in Israël zoveel mannen en jongens onbesneden gebleven waren? Hierover zou heel wat te zeggen zijn. Vooral wanneer we op alle misvattingen in dezen zouden moeten ingaan. Zo is er bijvoorbeeld wel beweerd dat de besnijdenis door Israël op reis van Egypte naar Kanaän zou zijn nagelaten wegens het ongerief van het reizen. Om redenen van hygiëne. Helemaal verkeerd! Alsof Israël dag en nacht gereisd zou hebben! Alsof het vooral in de eerste maanden niet langs prachtige oases zou zijn getrokken! Alsof het niet bijna een jaar lang op Horeb zou hebben vertoefd! En als u soms een lange lijst van halteplaatsen, van rustplaatsen, wilt hebben: Numeri 33!

En dan is er nog een fout. Als u dat tenminste een fout wilt noemen, want dan maakt Jozua 5 die ook. En dan maakte ik die zelf daareven ook, toen ik immers sprak van de 40 strafjaren, hoewel het er striktgenomen maar 38 geweest zijn; Deuteronomium 2. Natuurlijk mag dat best zo: globaal spreken van 40 strafjaren. Welzeker! God de HERE doet het Zelf ook in psalm 95. "Veertig jaar heb Ik verdriet gehad...!". En Jozua 5 hier doet het ook zo: globààl spreken! Maar daar moet u niet uit afleiden dat het

nalaten van de besnijdenis meteen al bij Israëls vertrek uit Egypte begonnen is. Want dat is vast en zeker niet zo. Dat kan ik u bewijzen. Want -zoals ik al zei- Israëls eerste reisjaar is een voortreffelijk reisjaar geweest. Na dat eerste jaar heeft zelfs nog eenmaal de viering van het Pascha plaatsgehad, getuige Numeri 9. Toen kon dat immers nog. Maar daarna is toen die miserabele geschiedenis van Kades gevolgd, van die twee spionnen. Van die lelijke ongeloofspredikers. Ook van dat jammerend volk: "O! Onze kinderen...!" Nu, sindsdien is zowel de bediening van de besnijdenis als die van het Pascha blijkbaar door Israël gestaakt. En dat... waarom? Vrijwillig soms? Omdat Israël daar zelf geen zin meer in had? Dat gelooft u toch zeker ook niet, want dat zou Mózes beslist niet getolereerd hebben, gezien wat hem zelf eens overkomen was als straf op besnijdenisverzuim. Dat had hem toen bijna het leven gekost: Exodus 4. Nee, dat staken van de besnijdenis heeft kennelijk niet plaatsgehad omdat Israël het niet meer wílde, maar omdat Israël het niet meer mócht, van God niet meer mócht! De besnijdenis was voor Israël een sieraad, maar door Kades, nog maar een jaar na Egypte, heeft Israël bij de HERE de maat zo doen overlopen, dat Hij blijkbaar gezegd heeft: "Lààt dat! Doe wèg!". Zoals de HERE na de zonde met het gouden kalf immers ook gezegd heeft tot Israël: "Laat je sieraden af!". En omdat God de besnijdenis verbood, is dientengevolge ook de Paschaviering gestaakt moeten worden, want zonder besnijdenis geen Pascha! Zoals er nu zonder Doop ook geen Avondmaal is! Wat een straf voor Israël! Wat een smaad voor dat volk des verbonds in zijn geheel! Het heeft toen bijna 39 jaar geduurd dat die smaad op Israël rustte. Vandaar dat die smaad hier in Jozua 5 heet: "de smaad van Egypte". Dat wil zeggen: vanàf Egypte, sínds Egypte. Dus weer globaal gesproken.

Welnu, die smaad heeft God nu van Israël afgenomen. "Afgewenteld" staat er letterlijk, met een zinspeling op het woord "gilgal". Van die jarenlange smaad heeft God Israël pas grootmoedig ontheven toen het de Jordaan gepasseerd was en het op Kanaäns bodem stond; op beloofde grond. Ziet u het verband? Let goed op het psychologische moment. God zei daarmee als het ware: "Zien jullie het nu? Zien jullie nu dat Ik de mannelijke kracht van die soldaten die bij Kades zo gejammerd hebben helemaal niet nodig had om Mijn woord na te komen?" Wàt een straf voor Israël, wàt een smaad voor dat volk van het verbond in zijn geheel!

Men hoort wel eens zeggen dat alle Israëlieten van boven de 20 jaar in de woestijn zijn gedood. Dat is ook niet juist. Dat heeft niet gegolden voor de vrouwen en de meisjes! En ook niet voor de Levieten! Maar uitsluitend voor de geregistreerden, de getelden, de soldaten; zie Numeri 14. De krijgslieden dus. Die mannen hadden immers Gods belofte veracht? En ín die belofte had immers verpakt gezeten als het toenmalige heil: het mooie Kanaän; het land dat overvloeide van melk en honing? Welnu, toen heeft God als het ware gesproken: "Wíl je Mijn beloften niet, dan krijg je ook de zégels op Mijn beloften niet, namelijk: de besnijdenis en het Pascha!" En ja, toen hebben de goeden met de kwaden moeten lijden. Die smaad heeft bijna 39 jaar op heel Israël gedrukt. Pas toen het beloofde land bereikt was, heeft God grootmoedig die smaad van Israëls schouders afgewenteld, toen éérst Zijn belofte waarachtig was gebleken.

O! Laten wij toch -wíj zeker!- uit deze geschiedenis leren, hoe erg de HERE het vindt wanneer wij én Gods evangelie én Gods Doop én Gods Avondmaal maar aan onze laars lappen. Opdat God ook tot ons niet spreke: "Wíl je niet? Je màg niet eens meer!"

Ten derde.

Nu het laatste nog. Toen dat Israël dan weer helemaal door God in genade aangenomen en in ere hersteld was, en toen het dus weer helemaal goed was tussen God en Zijn volk, toen heeft de HERE Zijn volk weer Pascha laten vieren. U weet toch dat de Pascha-maaltijd het karakter droeg van een vredeoffermaaltijd, evenals ons Avondmaal? Daar mogen wij ook alleen komen wanneer het goed is tussen de HERE en ons. Nu, toen dat alles eerst had plaatsgehad, en dus alles in orde was wat betreft Woord en besnijdenis en Pascha -wij zouden nu zeggen: Woord en Doop en Avondmaal- toen heeft God aan Israël op vorstelijke wijze verlof gegeven gebruik te maken van de opbrengst van het land Kanaän, van de oogst van het nieuwe land. Want dat was Góds land! Dat nam Hij van de Kanaänieten en de Amorieten af, en Hij schonk het aan Israël. Op diezelfde dag hield de dagelijkse mannaregen op.

Ziedaar! Zo is Israël de verovering van de stad Jericho tegemoetgegaan, én de koninklijke aankomst, het hoog bezoek van zijn opperste Bevelhebber, de Engel des HEREN, de Vorst van de strijdkrachten Gods. Dezelfde die wij nu kennen als de Christus, de Here der heerlijkheid. Zó is die inspectie van Israël te Gilgal afgelopen. Zó is Gods volk op de komende dingen voorbereid.

En de les hiervan is ons nu ook wel duidelijk. Godsvertrouwen gevraagd! Zo behoren wij nu ook te leven en te sterven, het leven door te gaan, en uit te gaan, en de dag der wederkomst van de Here Jezus Christus op de wolken tegemoet te gaan; de dag van ónze erfenis. U weet, daar wijst ons Avondmaal immers heen? Zoals de apostel schrijft: "Want zo dikwijls gij dit brood eet en uit deze beker drinkt, verkondigt gij de dood des Heren, totdat Hij komt."

Gemeente! Laat het goed zijn tussen de Here en u, elke dag van uw leven! Bereid u zich zó voor op de grote ontmoeting met Hem! Bewandel daartoe de weg des heiligen Geestes, de weg van Woord en Doop en Avondmaal!

AMEN.

---

lezen: Jozua 5:1-12	zingen:	psalm 91:1
		psalm 23:2
		psalm 110
		psalm 105:17,18

6 december 1970.